

Obsah:

Staronové objevy.....	1
Víra, naděje a láska v Davosu.....	2
Sborová dovolená v Davosu.....	6
Ukrajinské souvislosti Tolerančního patentu.....	8
Cesta Dejvicko – Střešovické mládeže po jižní Moravě.....	9
Jak žijeme: paní faráčka Eva Germanová.....	12
„...a následujte je ve víře...“	16
Kalendář na září 2024.....	24

Staronové objevy

Narodila jsem se v Brně a také jsem tu chodila na základní školu i gymnázium. Do okolí Brna tedy mířila i většina školních výletů. Několikrát jsme vyrazili na Jižní Moravu, na Pálavu. Výstup na Děvičky, Děvín, sestup do sedla Soutěska a následně zase výstup na Stolovou horu... Bylo to hezké, výhledy na novomlýnské nádrže a zříceniny hrádků, ne že ne, v přírodě jsem ráda bývala už tehdy, ale nějak zásadněji mě to neoslovovalo a se spolužáky jsme říkali trochu otráveně: na Pálavu? Už ZASE?

Když jsem letos v červnu řešila, kam vyrazíme s Canis na dovolenou, ukázala se možnost pronajmout si malý domek v obci Perná, přímo na úbočí Pálavy. Nu což, budu si hodně číst a třeba tam narazím na nějaké dobré víno, řekla jsem si v duchu. Odjížděla jsem s obřím zavazadlem, zato bez větších očekávání.

Tím větší překvapení na mě na Jižní Moravě čekalo. Nekonečné řádky zvlněných vinohradů, mezi kterými se dá krásně procházet, vápencové skály, borovice, cvrčci koncertující se stejnou parádou jako cikády, vůně a atmosféra jako někde na jihu Evropy. Dva týdny jsme se toulaly v okruhu asi 8km kolem Perné. Zjistily jsme, že Pavlov v sobotu dopoledne s otevřenými sklípky a kavárnami vypadá jako nějaké francouzské městečko poblíž Saint-Tropez, že v lednickém zámeckém parku po ránu není ani noha, že do Mikulova se dá opakovaně vracet a vždýcky je tu co vidět a dělat, ale hlavně, že Pálava je překrásná a z ní i na ni samotnou se dá dívat pořád a pořád dokola.

A proč tato osobní óda na konci prázdnin? Ne, není to tip, kam ještě na podzim či příští léto na dovolenou (z Prahy je to kapánek z ruky). Díky dnům v Perné jsem si hodně silně uvědomila, jak některá místa, trasy, ale i chutě, vůně, knihy, filmy, hudbu,... stojí za to znovuobjevit. Třeba je člověk dřív vůbec neuměl docenit. A v jiném období života se najednou ukážou být vzácnými a hluboce oslovujícími. Myslím, že to může koneckonců platit i o některých biblických knihách – člověk si je přečetl nebo do nich alespoň nakoukl, nic moc mu to neřeklo, tak si je tak i zapamatoval a zařadil. Tento úvodník je pozváním k návratům k již vyzkoušenému a k novému objevování známého. Přeji vám překvapivé a velké staronové objevy, milí čtenáři.

Saša Jacobea

PS: na dobré víno jsem narazila také...

Víra, naděje a láska v Davosu

Inspirováno návštěvou v Schatzalp

Každá doba má své nemoci, které by se daly označit jako symbol. V 19. století to byla tuberkulóza, ve 20. stol. AIDS a ve 21. stol – možná – covid-19.

O vzniku a původu tuberkulózy se dříve mnoho nevědělo. Podle příznaků onemocnění – únava, noční poty, hubnutí se označovala jako „vlhká nemoc“, kašel a směřoval především k postižení plic. A tak se mělo za to, že léčebným postupem je pobyt na slunci, které vysušuje, a na čistém vzduchu. Někdy se tuberkulóza označovala jako nemoc chudých a k léčbě patřilo i zlepšení stravy, zejména pití mléka. Až v r. 1882 objevil německý lékař Robert Koch, že onemocnění je infekční a jeho původcem je tyčkovitý bacil *Mycobacterium tuberculosis*. K účinné léčbě bylo ještě daleko, streptomycin byl objeven v r. 1944 a dodnes používaný účinný isoniazid v r. 1952. O tuberkulózních pacientech bylo napsáno mnoho románů, mnoho slavných lidí i básníků jí trpělo a také na ni umíralo, případně mělo trvalé následky. Vzpomínám si na výraz „přísná ležená“, který zmiňovala lékařka plicního oddělení v nemocnici, kam jsem jako mladá po promoci v roce 1972 nastoupila.

Přísná ležená byl různě dlouhý čas povinného ležení na lehátko venku, kdy pacienti přikrytí dekou nesměli s nikým komunikovat ani číst či poslouchat rozhlas (televize ještě nebyla). Věřilo se, že to je čas k navození uzdravných procesů – tedy k posílení imunity. Léčba trvala minimálně 3 měsíce a zlepšení bylo pouze u těch, kteří měli onemocnění mírného rozsahu. Zpáteční jízdenky s poznámkou Gültig bis zur Heilung (platné do vyléčení) působily spíše reklamně.

Pro masovou rozšířenost nemoci, která kosila i životy mladých lidí, vznikala léčebná sanatoria („sluneční lázně“). Jejich boom byl v Evropě i v Americe koncem 19. století; pro žalostnou situaci u nás ještě v počátcích 20. stol. byla jejich průkopnicí Alice Masaryková, dcera našeho prvního prezidenta.

Jedním ze slavných léčebných míst byl Davos. Vysokohorská poloha s dostatkem slunce a množstvím lesů, svěží vzduch a krásné prostředí byly jedinečnou devizou pro jeho výjimečnost. Příběhy uzdravení v tamních klimatických lázních dodávaly naději a slávu Davosu šířily po celém světě.

Jen doprava do této oblasti byla náročná – cestovalo se i několik dnů, do Davosu vedla jediná dostavníková linka z 50 kilometrů vzdáleného

Landquartu. Na dostupnosti vysokohorského střediska (1560 m nad mořem) se významně podílel člověk z nížin (Holandsko = Nederland) jménem Willem Jan Holsboer.

Holsboer se ve svých 14i letech stal lodníkem, ale ve velmi krátké době se vypracoval na kormidelníka a kapitána. Na svých námořních cestách poznal svět, v době zlaté horečky (1848) dostal náročný úkol přivést zpět z Kalifornie (kotvil v St. Francisku) vzbouřené námořníky. Po návratu se vyučil obchodníkem v jedné amsterodamské bance a ve svých 30ti letech se stal ředitelem její londýnské pobočky. V roce 1865, když mu bylo 31 let, se oženil s 18letou Angličankou jménem Margret Elisabeth Newel Jones, která však krátce na to onemocněla tuberkulózou. Holsboer doufal, že v Davosu najde pro svoji těžce nemocnou ženu pomoc, a tak se rozhodl opustit Londýn a vydat se na cestu. Do Davosu přijeli oba manželé koncem května 1867, ubytovali se v hotelu Strela a pacientku léčil sám zakladatel lázní Alexander Sprenger. Přesto po pěti měsících ve věku 20 let zemřela a Holsboer byl zničen. V hluboké lítosti se rozhodl postavit své ženě památník a umístit jej na Davos-Platz. Trvalo určitý čas, než byl pamětní kámen hotov, a mezi tím si Holsboer uvědomil výjimečný potenciál tohoto města. V Davosu zůstal a v r. 1868 se oženil s Ursulou Büschovou, dcerou místního sedláka. Měli spolu sedm dětí, z nich však dvě zemřely v útlém věku. Nejstarší dcera se provdala za Luciuse Sprenglera, syna lékaře, který měl první manželku Holsboera v péči.

V místě původního pomníčku je dnes na Davos Platz kámen s poděkováním nizozemské společnosti pro léčbu astmatiků za vstřícnou spolupráci s léčebnami v Davosu, zasazený při výročí 80 let od r. 1867, tedy v r. 1947.

Holsboer si uvědomoval potřebu lepšího cestovního spojení Davosu se světem. Inicioval výstavbu úzkorozchodné železniční tratě Landsquart-Davos (1888-1890), později přejmenované na Rhétskou dráhu, jejíchž služeb zejména v úseku Davos – Filisur jsme s oblibou využívali i my.

Již v roce 1968 otevřel spolu s lékařem Alexandrem Sprengelem první větší lázeňské zařízení v Davosu s názvem Kurhaus, kde byla zavedena ona lehátková léčba tuberkulózy pod širým nebem. Když po 4 letech budova vyhořela, nezmalomyslně, ale na jejích základech postavil budovu novou, s velkou prosklenou galerií. Kurhaus se stal i kulturním a společenským centrem Davosu; v r. 1888 získal Holsboer švýcarské občanství.

V r 1871 založil Holsboer lázeňský spolek (Kurverein Davos), zasloužil se o technické zlepšení sanatorií i modernizaci místní infrastruktury. Zařídil plynové, později elektrické osvětlení ulic, stal se prvním prezidentem Davovské elektrárenské společnosti. Spolu se svým zetěm a dalším lékařem (byl jím jeho další zeť Edward Neumann) naplánoval luxusní sanatorium světové úrovně Schatzalp, pro které vybral mimořádně vhodnou lokalitu ve výšce 1865 metrů. Technické vybavení sanatoria předběhlo dobu a vrch, do té doby dostupný jen pěšky, byl opatřen lanovkou se stejnosměrným pohonem.

Vysoká pracovní zátěž se ale podepsala na jeho zdraví. V červnu 1898 ve věku nedožitých 64 let zemřel na mrtvici a je pochován na lesním hřbitově v Davosu, v nám známé místní části Frauenkirch.

Život W. J. Holsboera mne zaujal – byl to muž mimořádně nadaný a schopný, který prožil i mnoho bolesti při smrti svých blízkých a starostí při prosazování svých snů, přesto nezahořkl a dle svých možností působil k dobru všech.

Naše víra i naděje jsou jiné, přesto tvořivá láska se zájmem o blaho jiných a celé společnosti je nám inspirací, neboť „největší z té trojice je láska“ (1.K 13,13). A tu jsme na společném pobytu v Davosu mohli prožívat všichni. Děkujeme.

Jana Krynská

Sborová dovolená v Davosu

První den prázdnin, v sobotu 29. června, jsme tradičně vyjeli na sborovou dovolenou do Alp, tentokrát podruhé do švýcarského Davosu. Dovolenu již po několikáté organizoval bratr Pavel Geier (můj táta) s pomocí sestry Věry Geierové (mojí mámy). V Davosu se sešlo celkem 60 účastníků všech generací včetně obou našich farářek.

V neděli jsme ve větší skupině vyjeli lanovkou pod vrchol Rinerhorn. Nahoře bohužel nebyl žádný sníh, ale zato tam foukal studený vítr, takže zima nechyběla. Odměnou za poměrně náročný výstup byly výhledy na zasněžené hory, travnaté pastviny na úpatích a městečko Davos dole v údolí. Na sníh jsme narazili překvapivě až při sestupu. Sice ho nebylo moc, byl to však ten sníh, který známe – byl zejména bílý a studil. Jediný rozdíl byla občasná drobná vrstva něčeho červeného, což si nikdo moc nedovedl vysvětlit (pravděpodobně se jednalo o písek ze Sahary). Druhý den mělo pršet a taky že pršelo. Rozhodli jsme se proto navštívit bazén v Davosu. Dešti jsme se však úplně nevyhnuli, protože nás na cestě na autobus zastihla silná přeháňka. Naštěstí jsme měli pláštěnky, takže jsme to přežili ve zdraví.

Třetí den jsme vyjeli lanovkou na nejvyšší davoský vrchol Weissfluhjoch, kde nás překvapily velmi nízké teploty (2 stupně nad nulou). Zároveň fičelo a všude byla hustá mlha. Také zde byly spousty

sněhu, ale všichni už tak mrzli, tak se do něj nikdo nehrnul. Jak jsme však sestupovali, sníh zmizel, teplota vzduchu stoupla a mlha se rozestoupila, což nám odhalilo pohádkové výhledy na okolní přírodu. Ve středu zase pršelo, takže jsme opět strávili příjemný půlden v bazénu a odpoledne si zahráli v chalupě s ostatními kulečník a fotbálek. Ve čtvrtek jsme se vypravili vlakem do známého střediska Svatý Mořic. To je položeno vysoko v horách a cesta tam je vskutku zajímavá. Vlak jede po unikátní trati plné mostů nad údolím, tunelů, a hlavně krásných výhledů. Svatý Mořic mě velmi překvapil – město bylo plné luxusních hotelů, obchodů a aut. Přestože to byla zajímavá podívaná, tolik ruchu mi do přírody okolo moc nesedělo. I tak to byl hezký zážitek. Večer nás čekal program v podobě velkého týmového kvízu, který připravili starší mládežníci. Dozvěděli jsme se například o existenci biblické postavy jménem Ohola, vyzkoušeli jsme si své pantomimické schopnosti a rozpoznávání písní z evangelického zpěvníku nebo se snažili rozpomenout na minulé alpské pobyty.

V pátek jsme se vydali na Jakobshorn, dlouhou trasou s velkým výšlapem (s převýšením cca 900m), následovaném pochodem po hřbetu

hory a pak sestupem dolů. Stálo to však za to – jako vždy na nás čekaly úžasné pohledy na blízké i vzdálenější alpské vrcholy.

Než jsme se nadáli, byla tu sobota – den odjezdu. Po týdenní dovolené plné výstupů, sestupů, krásných výhledů a milé společnosti jsme se rozloučili s Davosem a vydali se na osmihodinovou cestu do Prahy.

Šimon Geier

Ukrajinské souvislosti Tolerančního patentu

Na podzim letošního roku a v příštím roce to bude 250 let od události, které nemalou měrou přispěly k vydání Tolerančního patentu v říjnu 1781. Většinou si pamatujeme, že Tolerančním patentem byla povolena dvě evangelická vyznání, helvetské a augsburské, byť za značných omezení, a že byla odstraněna většina omezení týkajících se židů. Tak to aspoň vnímáme v našich poměrech, ale to nebylo vše. Vedle obou evangelických vyznání Toleranční patent povoluje také „sjednocené Řeky“, dnes bychom řekli řeckokatolickou církev. Pro upřesnění, jednalo se o pravoslavné křesťany, kteří jako svou nejvyšší autoritu uznávali papeže, nikoli moskevského případně cařihradského patriarchu. Kde se vzali?

Byli to převážně Rusíni, žijící po staletí v rámci polsko-litevského státu nebo na severozápadních hranicích osmanské říše. Polsko-ruské vztahy nebyly příliš přátelské, což spolu s katolicismem polské vládnoucí vrstvy vedlo k přetrvání svazků s Moskvou a k formálnímu, i když ne věroučnému, podřízení místních pravoslavných duchovních Římu.

Obě zmíněné říše, polská i osmanská, v průběhu 18. století upadaly na síle a ztrácely území na úkor nastupujících mocností, Rakouska, Pruska a Ruska. V roce 1772 tak dochází k tzv. prvnímu dělení Polska: Rusko si zabralo jeho východní část, Prusko severozápadní a Rakousko anektovalo Halič. Pro představu, Halič se rozkládala od Krakova na západě přes Przemysl až za Lemberg (dnešní Lvov) a Stanislavov (dnešní Ivano-Frankivsk), jde o území o dost větší, než je celá Česká republika. A třebaže je Halič karpatskými průsmyky spojena s uherským územím, byla

začleněna do svazku zemí zastoupených na říšské radě (pozdější Předlitavsko, tj. rakouská část R.-U. monarchie). Proces rozšiřování habsburské monarchie východním směrem byl dovršen právě v letech 1774-75, kdy byla cařihradskou smlouvou postoupena Rakousku Bukovina (okolí dnešního ukrajinského města Černivci) a spojena s Haličí.

Zatímco západní oblasti Haliče byly převážně polské a tedy katolické, venkovské obyvatelstvo východní Haliče a Bukoviny tvořili z větší části Rusíni a ti byli – jak již řečeno – převážně pravoslavní. Pro Rakousko, které oficiálně uznávalo pouze katolickou církev (v Uhrách byly poměry volnější), tím okamžikem vznikl problém. Zatímco tušení evangelíci v rakouských a českých zemích představovali nepatrnou menšinu, zde se rakouskými poddanými stalo obyvatelstvo, které nebylo římskokatolické z převážné části.

Několik let se kolem tohoto nesouladu mezi právním řádem a skutečností chodilo jako kolem horké kaše, nikdo si s tím nevěděl rady. Tento stav byl konečně legalizován v roce 1781 právě Tolerančním patentem. V širších souvislostech tedy vidíme, že k jeho vydání přispěly spolu se snahami našich předků a ovzduším osvícenectví nemalou měrou i náboženské poměry v Haliči, tedy na dnešní západní Ukrajině.

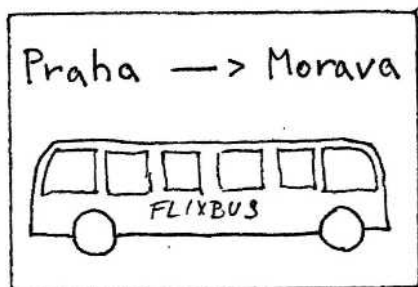
Když už jsem se dotkl náboženských poměrů na Haliči na přelomu 18. a 19. století, není bez zajímavosti, že schematismus evangelických církví z roku 1817 uvádí dva sbory helvetského vyznání i na haličském území, v Josefsbergu (dnes Korosnytsia) a Benigsbergu.

Jan Mašek

Cesta Dejvicko – Střešovické mládeže po jižní Moravě

I. Praha

Autobusem vyrážíme v dopoledních hodinách ve složení: Veronika a Markéta Petříčkovy, Aloisie a Ofélie Trgalovy, Šimon Härtel a Marie Gallusová z Dejvic a Filipa Štajfová,

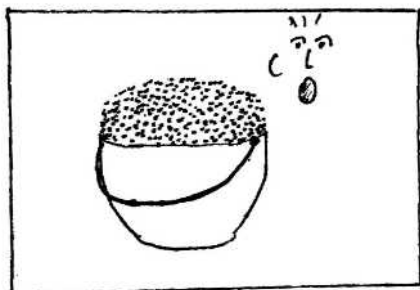
II.

II. Vranovská přehrada

Osvěžení v přehradě. Kousek cesty od ní se k nám přidává Adam Konecký ze Střešovic.

III. Přístřešek na kraji lesa poblíž Nového hrádku:

Utábořujeme se v přístřešku, připravujeme v kotlíku kuskus pro 12 lidí, až oplývá, zachraňujeme krmí před pádem přes okraj.

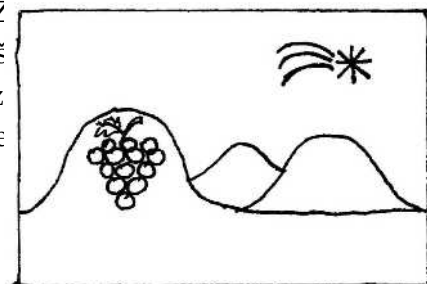
III.

IV.

IV. Znojmo:

Ve veliké výhni přicházíme do krajského města okurek, občerstvujeme se polárkovými dorty. Připojuje se Jan Doubrava ze Střešovic, odpojují se Adam K., Aloisie a Ofélie T., Filipa Š. a Veronika P. Nocujeme na stráni nad Z úspěš Hvěz me ce

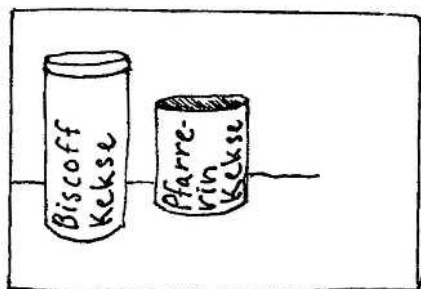

10

V.

V. Pálava:

Po přicestování vlakem do Mikulova jdeme přes Pavlovské vrchy vžití do rolí vesnického děda, vesnické báby, farizejky, indického kapitalisty, asijského muzikologa, pastýře, římského úředníka a smrtky vydávající se za římského úředníka, kteří všichni putují do Betléma.

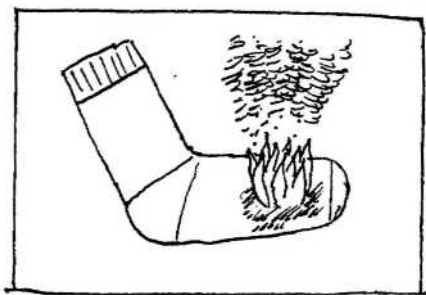
VI.

VI. Perná:

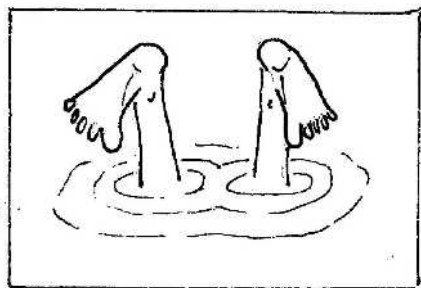
Pozváni s. farářkou svačíme u Saši Jacobea. Na cestu jsme obdařeni výtečnými poživatinami. Poté se hromadnou dopravou přesouváme za Brno.

VII. Přistřešek u řeky:

Na nocovišti nám doporučeném s. farářkou vaříme na ohni originální polévku. Ráno jsme zdrženi dvě tři hodiny přípravou trhanců. Popelem omylem lehá část jedné boty a ponožka.

VII.

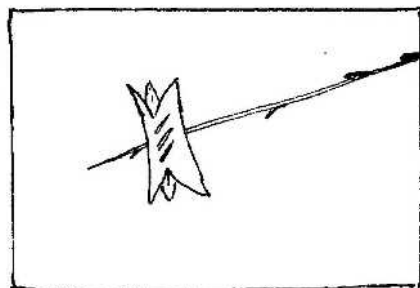
VIII.

VIII. Rybník:

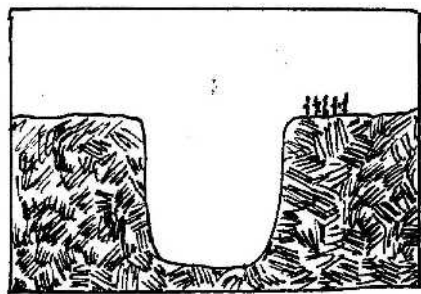
Někteří borci přistupují na výzvu ponořit do rybníka hlavu bez namočení jiné části těla (vyjma rukou). Břehy jsou strmé, plnění výzvy se obchází takřka bez úrazu.

IX. Nocležiště u cesty:

Kulinářští reptáci vyslyšení: místo specialit jsou naši večerí špekáčky.

IX.

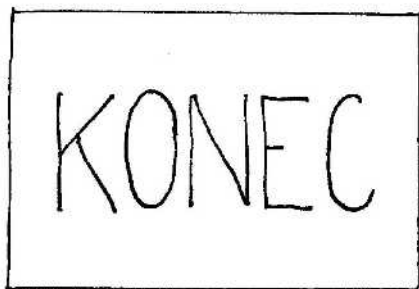

X. Moravský kras:

Kocháme se krásami krasu: vyvěračkami, jeskyněmi apod. Po zhlédnutí Macochy jdeme na autobus.

XI. Zahrada na hranici Smíchov – Radlice:

Končíme svou cestu na Petříčkovice zahradě, znovu se shledáváme s Veronikou P. Sytíme se zmrzlinou, také závinem s. Michaely Petříčkové. Vznikají obrysy mládežnické vánoční divadelní hry.

XI

Šimon Härtel

Jak žijeme: paní farářka Eva Germanová

**sborová farářka ECAV ve Spišské Belé
(evangelická církev augsburského vyznání)**

Letos naše rodina trávila týden v Belianských Tatrách ve Ždiari. Protože v této snad nejdelší obci na Slovensku (5 km) není evangelický kostel ani kazatelská stanice, oslovila jsem paní farářku v nejbližším evangelickém sboru ve Spišské Belé, Mgr. Evu Germanovou, PhD. Hned v úvodu mi řekla, že je „aktuálně ještě“ sborová farářka ve Spišské Belé. Od září bude sborovou farářkou v Závažné Porubě (Liptov). V neděli 11. 8. jsme byli na bohoslužbě, pak jsme byli pozváni na faru. Seděli jsme na krásné farské zahradě, kávu a pohoštění nám připravil manžel paní farářky.

Můžete nám pro začátek říct něco o sobě a Vaší rodině?

Máme tři děti, teď jsou na prázdninách. Alžbětce – nejstarší je deset let, Zuzance sedm a Ondřejkovi je pět let. Do Spišské Belé jsme přijeli s jedním dítětem a teď odcházíme se třemi.

Začátek mé služby v naší církvi byl zajímavý. Po ukončení teologické fakulty jsem měla plán jet na další studia do Německa. Doklady, které jsem tam posílala, se cestou někde ztratily a tak jsem se na čas stala výpomocnou duchovní – kaplankou (jáhen) v Nitře. Pak jsem měsíc byla seniorátní kaplanka Rimavského seniorátu, který v té době sídlil v církevním sboru Klenovec. Tam jsem si našla i manžela. On je farářské dítě. Je mi v službě velikou oporou! Odtud jsem pak odjela na dva semestry do Erlangu a můj budoucí manžel zas do Prahy na studia sociologie.

Po roce v Německu jsem se vrátila zpět na fakultu a udělala jsem si PhD. Věnovala jsem se proroku Ozeášovi.

Po skončení studia jsem nastoupila jako kaplanka v Bratislavě – Prievoze. V létě v roce 2010 jsem se vdala. V říjnu jsem udělala farářskou zkoušku a byla jsem jmenována náměstní farářkou.

Spišská Belá můj první sbor

V roce 2014 jsem dostala nabídku sborové farářky do Spišské Belé, kde se uvolnilo místo. Včera (10. 8.) to bylo deset let, co jsem zde poprvé kázala. S rodinou jsme se rozhodli po deseti letech změnit působiště. Byla jsem zvolena sborovou farářkou v Závažné Porubě, kde se uvolnilo místo.

Něco o historii Spišské Belé

Církevní sbor se datuje do roku 1545, kdy se vrátil ze studií rodák ze Spišské Belé Laurentius Serpilius Quendel. Studoval u Filipa Melanchtona a Martina Luthera. Po jeho příchodu se celé město stalo evangelickým a on se stal prvním farářem ve sboru.

K bohoslužbám používali tehdejší kostel svatého Antona Poustevníka – teď je to římskokatolický kostel. Evangelikům sloužil 129 let, až do protireformace, která byla silná, protože v nedalekém Podolínci byli jezuité. Za protireformace kostel evangelíkům zabrali a ti se pak scházeli

v domácnostech. Po vydání Tolerančního patentu (1781) se evangelíci rozhodli postavit si svůj kostel. 7. května 1784 byl položen základní kámen a po 20 měsících byla stavba ukončena. Kostel byl vysvěcen 22. ledna 1786 za působení faráře Jonase Bubenky.

Farní úřad

Fara je jednoposchodová budova s neorenesančním průčelím s vysokými stropy. Nachází se v ní pamětní místnost Samuela Webera (1835 – 1908). Byl to kněz, historik, pedagog, národohospodář, přírodovědec, společensky a veřejně se angažoval. Zpracoval návrh na zpřístupnění některých prostor Belianské jeskyně, za což Uherský karpatský spolek na jeho památku přejmenoval Malý karpatský štít na Weberův štít.

Budovu farního úřadu daroval církvi jeden bezdětný právník August Gresch.

Současnost

Dnes ke sboru Spišská Belá patří ještě Krížová Ves, Bušovce a Tatranská Kotlina. Jedině ve Spišské Belé jsou bohoslužby pravidelně každý týden. V Krížové Vsi obytýden, v Bušovcích 1x ročně, Tatranská Kotlina je spíš pro návštěvníky – v květnu až říjnu jednou měsíčně nešpory. Památka

posvěcení se teď bude konat v kostele v Tatranské Kotlině.

Náš sbor je aktivní, i když po covidu se to zhoršilo. Náboženství se učí ve dvou základních školách a jedné mateřské škole. Dohromady chodí na evangelické náboženství kolem padesáti dětí. Ve školách se učí i římskokatolické a řeckokatolické náboženství.

Náš evangelický sbor čítá cca 273 členů.

Konfirmační přípravy se účastní děti od 12 let – první rok katechumeni a následující – konfirmandi. Konfirmandů je málo, proto konfirmace bývá zpravidla jednou za dva roky. Teď jich je výjimečně víc, i pro příští rok. Mládež se nesetkává ve sboru, ale v Tatranském seniorátu. O prázdninách se pořádají pro děti letní tábory a týdenní stacionáře na faře.

Dařilo se dělat sborové výlety, setkání pro manželské páry a požehnání manželských párů v rámci Národního týdne manželství i koncerty v kostele. Na Vánoce a Velikonoce připravují programy děti, dělají se karnevaly. Konáme pastorační návštěvy a dle potřeby i Večeře Páně v domácím prostředí. Děti se zapojují i do soutěží, které připravuje naše církve. Letos jsme byli úspěšní. Zapojili jsme se do Biblické olympiády (6 dětí) i do Duchovní písně (5 dětí). Alžbětka postoupila do celoslovenského kola a umístila se na pěkných místech – 4. místo v soutěži Biblická olympiáda a v soutěži Duchovní píseň vyhrála svoji kategorii.

Pro dospělé se konají pravidelně biblické hodiny, postní a adventní večery. Před „coronou“ jsme mívali i adventní setkání duchodců.

A něco závěrem

V tomto období stojíme na křižovatce. Je před námi nová etapa, na kterou nás posílá náš Pán. Musím přiznat, že je to náročné, ale těšíme se a věříme, že Pán Bůh nás provede a posilní.

Jsmo velmi vděční za čas, který jsme prožili v církevním sboru Spišská Belá. Pán Bůh nám prostřednictvím naší služby dal poznat mnoho lidí, nejen z církevního sboru, ale i v rámci města. Odcházet se bude velice

těžko, ale i o tom je farářská služba. Zanechat něco, přenechat to někomu dalšímu a jít tam, kam nás Hospodin posílá. S Boží pomocí!

Děkuji za rozhovor.

Zapsala: Naděžda Sleziaková

„...a následujte je ve víře...”

Děkuji všem účastníkům naší kávy za pospolitost po shromáždění 4. 8. '24, kdy jsme se po bohoslužbách sešli, abych před sborem Hospodinu poděkoval za mé dožití osmdesátiny. Před padesáti lety jsem se modlil, abych ve zdraví vydržel, než naše děti dospějí. A teď tohle... Myslel jsem si, že bych během našeho posezení zavzpomínal na svá setkávání se sborem v mém dětství. Nedostal jsem se k tomu, tak se to pokusím nastínit písemně, i když jsem měl původně v úmyslu zevrubně pokračovat v textu o počátcích našeho sboru / kazatelské stanice tak, jak jsem je souvisle sepsal na základě podrobného prostudování zápisů ze schůzí Výboru kazatelské stanice v Dejvicích – Bubenči. Avšak nové předpisy o nakládání s archivovanými materiály tuto práci dnes ztěžují.

Nicméně: Když do sboru nastoupil bratr farář Daniel Henych, požádal mě, abych se ujal třídění sborových písemných materiálů. Poučil mě, na základě své praxe zkušeného duchovního sboru, jak které složky ukládat. Pustil jsem se do toho. Po čase provedl vizitaci sboru bratr senior Bohuslav Otřísal a nebyly shledány žádné nedostatky. Taktéž i při pozdější návštěvě bratra synodního seniora Miloslava Hájka. Významné pro mě však bylo, a kvůli tomu to zmiňuji, že jsem se s uvedenými sborovými materiály blízce seznámil, a tak mi nebylo cizí je později zpracovávat. Na základě práce s těmito doklady, především pročitáním Zápisů jednání Výboru kazatelské stanice mě k roku 1975 napadlo uspořádat sborové shromáždění, na které jsme pozvali potomky aktivních zakládajících členů dejvické kazatelské stanice. Něco se podařilo – jistě, dodnes, jako i tehdy, mezi námi živě působí rodina prvního předsedy Výboru JUDr. Bedřicha Molnára, jeho vnučka sestra Jana Jasná-Molnárová se svou širokou rodinou. Vděčná tehdy byla i účast rodiny syna Josefa Kříže, legionáře, jenž se spolu s legionářem

štkpt. Miloslavem Kovářem od počátku 20. let podílel na organizování evangelického bohoslužebného života v Dejvicích a Bubenči. Vděčně ale přišli i další. Přišli! Jako i jejich následovníci o třicet let později. Pravidelně jsem pracoval se sborovou kartotékou a využil jsem ji, především podle zaznamenané účasti členů sboru na jednotlivých sborových setkáních, k vypracování seznamů, a tak k pozvání i těch členů sboru, kteří se ve zlomových šedesátých letech ze sboru vytratili, byť ještě před desetiletím byli pravidelnými účastníky našich shromáždění. Ty seznamy byly dlouho součástí archivu. Jistě, dnes jsou již prošlé. Moji práci s archivem pak ukončily dva roky mé nepřítomnosti v republice. Dodnes ale nabádám zodpovědné činovníky sboru, aby s kartotékou účinně pracovali! Takto pracovně jsem s kartotékou naložil i v roce 2005 při sborových oslavách 80. výročí. Je pravda, že jsem tehdy ve styku s pozvanými mohl být i osobní, protože jsem se s velkým množstvím sester i bratří osobně znal. Byť si mě pamatovali jako sestra Milena Tůmová... A dodnes mi to je i připomínáno. Horší to již bylo se sborníčkem, který jsme spolu s prof. Marií Jankovcovou, korektorkou Ekumenického překladu bible, a prof. dr. Jar. Maškem připravovali. 3× nám ho církevní tajemník vrátil k přepracování! Žel je nutno podotknout, že výrazně ztratil na významu i kvalitě... Na přelomu 80./90. let však došlo k „proměnám sborových časů“ a nastalo několikeré stěhování a přesouvání i archivních materiálů, takže práce s nimi nebyla vždy bezproblémová. Koncem 80. let Henychovy děti vrostly do dospělosti. A celá rodina bydlela v bytě, který si Henychovi vlastní pílí sami a ze svých prostředků pořídili. Sbor prostě nedisponoval farářským bytem. Při projednávání celé záležitosti na schůzích staršovstva padl návrh, abychom vstoupili v jednání se synodní radou o možnosti získat do nájmu byt v církevním domě ve Wintrově ulici. Ta nám byt k pronájmu posléze přiznala. Avšak v té době navíc Lidové bytové družstvo pro Wuchterlovu ulici náš sbor vyzývalo k vystěhování. To byla druhá půle 80. let. A protože jsme již byli v kontaktu se synodní radou ohledně stavu v domě ve Wintrově ulici a hovořilo se o uvolňování bytů v suterénu, mě nenapadlo nic jiného, než abychom se synradou opět vstoupili do

jednání, tentokrát ohledně prostor pro naši modlitebnu. Po osobním oboustranně vstřícném jednání delegace staršovstva se synodní radou posléze i toto dopadlo. Sestra Ludmila Henychová výsledek jednání přijala jako výzvu a spolu s Hanušem Härtelem velkoryse vypracovala plány pro přestavbu celého suterénu na bohoslužebné prostory. To byly zásadní proměny sborových časů, ne?!

Rád bych ještě, byť opakovaně, připomněl, že veliký význam pro vnímání působení sboru, především v době poválečné, ovšem pro nás později představovalo i tenkrát již jedinečné album fotografií o setkávání mládeže v době války i poválečné, které sestavil a sboru věnoval bratr Konstantin Androchowitz. Bratr Jíra Hlavsa je později zdigitalizoval. – To nás však naši rodiče tehdy ještě vodili do Broučků. Nedokážu si již tu dobu uchovat v paměti, ale velice vděčně vzpomínám na shromáždění Nedělní školy, která se konala po shromážděních pro dospělé – ano, za nedělní dopoledne v 50. letech se konaly dvoje bohoslužby! To už jako kluk jsem přicházel do Nedělní školy – zastavoval jsem se v Komenského místnosti - sborové místnosti se tehdy nacházely v dnešní Wuchterlově ulici -, a tam jsem si připamatovával především sestru Annu Růžičkovou, která se o tehdejší dejvické Broučky starala – bylo mi to tehdy vlastní a samozřejmé, vždyť před časem jsem se tam shromažďoval i já. Sestra Růžičková mi utkvěla v paměti bez pochyb i proto, že její potomci živě pracovali ve sboru: syn Petr Růžička, co pamatuji, celá 50. léta doprovázel sborový zpěv na harmonium – studijně se věnoval hudební kompozici, jako mládež jsme chodili na jeho absolventské koncerty. Jak dnes slyším jeho improvizace při Večeři Páně, jimiž prokládal jednotlivé sloky písní tak, aby každá píseň „sedla“ na jeden kruh. Ve sboru živě působila i sestra Milena Krčmová-Růžičková, která byla živou členkou se svým manželem i syny. Často do dejvického shromáždění docházela sestra Natálie Boháčová, která tehdy působila jako sborová sestra salvátorského sboru, jehož kazatelskou stanicí Dejvice tenkrát stále ještě byly. Učitelé Nedělní školy tehdy velmi často pro nás připravovali celodenní náplň. Nejednou jsme jako žáci Nedělní školy strávili celou neděli v církevním prostoru v lese nad Trojí, Na Farkách (za ZOO), kde se konala shromáždění

a odpoledne pro pražské Nedělní školy. Šlo to: ještě neexistovaly chaty a chalupy v takové míře jako dnes, a i rodiny neměly takový víkendový program, jaký se nabízí dnes – ani dětské zájmové činnosti nebyly tak hojně nabízeny. I když... Již dříve jsem uvedl řadu jmen učitelů Nedělní školy v 50. letech. Rád bych opakovaně připomněl Pavla a Evu Krejčovy, děti faráře Krejčího, pozdější manžele Milenu a Jana Tůmovy, a opět sestru Zdenku Ratajovou-Svobodovou, která svou práci s dětmi v Nedělní škole dokázala velice citlivě propojit i s jejich rodinnými osudy. Až do tatínkovy smrti, po čtyřicet let, bylo u nás doma povinně uchováváno velmi potěšující psaní, které sestra Svobodová napsala svému svěřenci z Nedělní školy, mému o tři roky staršímu bratrovi, jako kondolenci k mamčině úmrtí. Já byl tenkrát ještě Brouček... A v neposlední řadě to byli sestra Jana Molnárová a bratr Miloš Jasný, jejichž sňatek bratr farář Krejčí dětem při Nedělní škole radostně oznamoval. Dodnes si to pamatuji - bratr Jasný tehdy vedl moji skupinku. Skupinky byly vždy po ročnících, jak chlapecká, tak dívčí, přibližně po 10 dětech, tak si můžeme představit tu náročnou práci vedoucích: jistě, měl bych uvést víc jmen jednotlivých vedoucích, ale na to je třeba pracovat s archivem. Nyní mi nezbyvá než opakovaně poděkovat všem, kteří se o nás tehdy starali. Byť sbor již dávno opustili. - Dodnes mám velice živě v paměti náš halasný zpěv písní jako: Důvěřuj se v Pána, Pán Bůh je síla má, Hory, doly stráně, Má Pán Ježíš, má mě rád, Vzhůru bratři prapor Krista a jiných – panečku, to znělo! Dobrá stovka děcek. A nejen to... Dnes s vděčností a úctou sleduji všechny, kteří s dětmi našeho sboru v Nedělní škole pracují. A děkuji jim.

Ovšem vnímal jsem i sestry a bratry, kteří dbali o hospodářský chod sboru: Zcela jedinečně mi v mysli zůstala sestra Dubská, která ve sboru žila snad po celý týden – věčně s prachovkou v ruce, ovšem ještě víc však vždy se vstřícným slovem, kterým vítala a oslovovala každého, kdo do dejvického evangelického suterénu vstoupil. Její manžel, pokladník sboru, měl své pevné místo u „finančního“ stolku pod harmoniem, a i přes svou nevelkou postavu byl naprosto nepřehlédnutelný. U sborové pokladny se střídal s bratrem Škvorem, ladičem hudebních nástrojů, který byl

pracovně několikrát i u nás, ale především pečlivě dbal o sborový klavír a harmonium - s jeho synem Milanem jsem byl confirmován, zemřel tragicky v mladých letech dospělosti, také pracoval s hudebními nástroji, pracoval v Hradci u Petrofa. Dodnes zůstává i mezi mými vrstevníky vzpomínka i na dcery manželů Škvorových, Miladu a Aninku. Sestra Škvorová velice živě pracovala v Křesťanské službě. Když už jsme u těch hudebních nástrojů, nemohu opomenout sestru B. Žákovou, také členku Výboru kazatelské stanice, která nabízela dětem ze sboru výuku klavíru a já k ní pět let chodil na hodiny. Přiměla mě, když Petr Růžička z pracovního vytížení své místo u harmonia opustil, abych ho nahradil. On doživotně působil ve Vinohradském divadle jako hudební dramaturg. Záhy se však u harmonia se mnou střídal konzervatorista Jan Hlavsa. A když jsem odešel na vojnu, obsadil toto místo bezvýhradně. Mohl bych pokračovat a vyjmenovávat další a další členy sboru, ale své vzpomínání již ukončím vzpomínkou na sborovou sestrou Bohumilu Fišerovou, výraznou manažerku a vpravdě sborovou „personalistku“. Fišerovi byli našimi bubenečskými sousedy a tak do shromáždění naše rodina chodila spolu se sestrou Fišerovou – ona na naši maminku do své smrti vzpomínala.

Jak ale píšu, uvedené sestry či bratři jsou však jen částkou všech těch, kteří v mém dětství představovali živou vodu našeho sboru. Mám na mysli ještě i řadu jiných, ale jejich jména mi vypadla z mysli. Bylo by hezké, kdyby i moji mnozí vrstevníci, i ti ještě starší! zavzpomínali na sestry a bratry našeho sboru, kteří je v dětství ve víře oslovovali.

Při oslavě jsem uvedl, že sestra M. Trgalová mi přinesla přání sester farářek, jehož motto znělo: „Držte pevně, čemu jste uvěřili, aby vás nikdo nepřipravil o věnec vítězů.“ Zjev. 3, 11. Verš mě velice zaujal, odlišuje se totiž od známého kralického textu, ale i ekumenického, kde se o víře nic nepraví! Nicméně předchozí verše ji bez pochyb uvažují! Díky internetu jsem se dopídil, že ten text je přeložen z anglického vydání Bible v edici Bible Gateway, Brána do Bible (pracovní překlad). A navíc celé léto již přemýšlím o příspěvku Filipa Härtela v předprázdninovém Českém bratru na téma Existence zla ve světě. Snad nebudu osočen z jakéhosi

eklektizmu, ale již před prázdninami mě ve zmíněném příspěvku oslovilo Filipovo uvedení verše „Navraťte se ke mně a já se navrátím k vám, praví Hospodin zástupů“ Mal. 3. 7. Redakce tento oddíl uvedla titulkem Teologika zla. A verš, kterým sestra Trgalová uvedla přání sboru k mým narozeninám mi s tím veršem z Malachiáše naprosto souzní. Zvlášť při opakovaném rozpomínání se na ty, „kteří nás vedli a kázali ...slovo Boží.“ A kdy je nám připomínáno: „Myslete na to, jak dovršili svůj život, a následujte je ve víře“, jak zní v dopise apoštola Pavla Židům v 7. verši 13. kap. Nebudu dopodrobna rozvádět své vnímání všech uvedených veršů, umocněné řadou společenských událostí nejen v poslední době, ale neustále si uvědomuji, jak v posledních staletích je jakýmisi chytrolíný člověku horem dolem, nejrozličnějšími ideologickými manipulacemi opakovaně předkládána vábnička jakéhosi nového člověka, nové společnosti, a to bez poslušnosti, bez následování cest Páně, ba jejich odmítáním, jako i samotného Stvořitele! Navíc je živena, nepochopitelně opakovaně, onou hrůznou marxisticko-komunistickou ideou jakéhosi „násilného svržení ...celého společenského řádu...“, která dnes je opakovaně oživována prapodivnými ideologickými fantaziemi – před nimiž nás v biblické zvěsti proroci opětovně varují jako o ohavnostech pronárodů, jednoznačně se přičítám Hospodinovým příkázáním. Zde se v duchu pro sebe tážu, co by k tomu pověděli právě ti svědci Božího slova v našem sboru, kteří mě tak oslovovali a naše společenství zásadně k Boží slávě spoluutvářeli. Vyslovit odpověď si pro svůj hřích rozhodně nedovolím. Ovšem pozastavuji se nad těmi, pro něž je to rozhodnutí jednoznačné a bez okolků je úporně prosazují na úkor jedinečné výjimečnosti a slávy Hospodinova stvoření, před nímž služebníku Hospodinovu nezbyvá, než se pokorně sklonit a nanejvýš provolávat Aleluja. Táži se, čemu je poddána jejich jistota, jež se tak liší... Já se stále cítím být prorokem upomínán k návratu k Hospodinu! A to i skrze Kristovo podobenství. A oporou mi je upřímná příprava, a především samotná Večeře Páně, jako i bohoslužby v obecnství Kristova lidu, které věřící upomínají na jejich konkrétní hřích, tak často prosazovaný jen přesvědčením o vlastní pravdě, ale připomínají mi i odpuštění jenom

a jenom skrze lásku Ježíše Krista. Již dlouhou dobu se při četbě Písma opakovaně zastavuji u veršů 1. Král. 11. 4-13, kdy se Hospodin rozhněval na Jím zprvu tak požehnaného a vším bohatstvím obdarovaného moudrého krále Šalomouna, až všichni obyvatelé země byli žádostiví vidět královu tvář, aby slyšeli jeho moudrost, kterou Bůh složil v jeho srdci. Avšak posléze mu Hospodin dává za vzor jeho otce Davida, byť promiskuitu a vraha. A to právě pro Šalomounovu úsluhu všem „ohyzdným modlám“ všech těch jeho královen a kněžen, které svým bohům „kadily“ a moudrý Šalomoun za jejich božstvem dokonce sám chodil, „takže jeho srdce nebylo cele při Hospodinu, jeho Bohu, jako bylo srdce jeho otce Davida“. A modlím se za náš sbor i církev, aby nedospěly k Hospodinovu hněvu a ten je nemusel roztrhnout tak, jak pro Šalomounovy služby ohavnostem pronárodů učinil s jeho královstvím. Víra lidu Církve Kristovy v našich dobách již beztak až, až strádá svým rozdělováním se a vymezováním.

P. S. I když jsem své psaní již odeslal sestře redaktorce, ještě jsem si je po sobě pročítal, a to již s „chladnou hlavou“, bez autorské intence. Uvědomil jsem si, že tam píšu hodně o sobě. To jsem rozhodně nechtěl! Ale bezděčně mě k tomu přivedly i souvislosti: V těch dnech jsem byl otázan, jak vnímám dožitá léta z pohledu víry. Avšak byla to i slova bratra kurátora při společném narozeninovém posezení, která víceméně souzněla se vzpomínkami některých oslovených na moji přítomnost ve sboru, jak ti se vyjádřili již v Souterrainu. A v neposlední řadě i nálada těch dnů v mém blízkém okolí.

Marek E. Světlík

Sedm ve sboru a pes

Fotoreportáž ze společného
úklidu sborových prostor
ve středu 21. srpna.
Účastníci od 4 do 88 let!

Kalendář na září 2024

Bohoslužby 9:30 odkaz na on-line vysílání najdete zde: dejvice.evangelnet.cz/ line-vysilani	1. 9.	zahájení ŠR, VP	A. Jacobea, rodinná neděle
	8. 9.		A. Jacobea
	15. 9.		M. Trgalová
	22. 9.		M. Trgalová
	29. 9.	Děkčinění, VP	A. Jacobea, křest Lotky Kombercové
	6. 10.	VP	host

Přímý odkaz na YouTube kanál ČCE Praha – Dejvice:

youtube.com/channel/UCw6RIL-UOfsQl2H8Ik-Fw

Mládež (13+)	čtvrtek v 18:30-20:00, (5. 9. Střešovice, 12. 19. a 26. 9. Dejvice)
Děti + rodiče	čtvrtek 19. 9. v 9:30-11:00
X-cátníci	úterý 10. 9. v 19:00, téma: „Jak se vyrovnat se zlem kolem nás?“ (info: M. Volný, martinvolny@seznam.cz)
Naši pěvci	středy v 18:30-20:30 (od 4. 9.)
Zpívání Diakonie Stodůlky	pátek v 9:15-10:15
Obcování	pondělí 16. 9. v 19:00 téma: cestování (info: A. Bohatová, andrea@ablingua.cz)
Biblická hodina	úterý v 15:30-16:30 (od 17. 9.)
Klub poznávání	čtvrtek 19. 9. v 9:30, téma: poprázdninové setkání a popovídání
Staršovstvo	čtvrtek 5. 9. v 19:00
Ostatní	neděle 8. 9. ordinace P. Siváky, výpomocného kazatele (ČCE Bráník, od 9:30) 4.-6. 10. Sjezd mládeže (Svitavy)

**Uzávěrka říjnového čísla Souterrainu
je v neděli 22. 09. 2024. Číslo vyjde 29. 09. 2024.**

SOUTERRAIN - sborový zpravodaj. Založen v Dejvicích v dubnu 1992. Až na výjimky vychází pravidelně poslední neděli předcházejícího měsíce. Adresa redakce: Mgr. Eva Henychová, Radčína 12, 161 00 Praha 6 – Liboc, tel.: 730 196 658 (večer), henychova@atlas.cz
Adresa sboru: Farní sbor ČCE v Praze - Dejvicích, Dr. Z. Wintra 15, 160 00 Praha 6, tel.: 737 517 413 (Saša Jacobea), tel.: 777 213 718 (Magdaléna Trgalová), tel.: 739 246 347 (Marta Študentová), <http://dejvice.evangelnet.cz>, dejvice@evangelnet.cz

Bankovní spojení: č. ú. 2400319773/2010, var. symboly: salár=101, Jeronýmova jednota=102, personální fond=103